

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б) БССР

№ 44 (5718) 22 лютага 1937 г., панядзелак ЦАНА 10 КАП.

Учора ўся краіна з глыбокім смуткам хавала самаадданага барацьбіта за справу Леніна—Сталіна, члена Палітбюро ЦК ВКП(б) — камандарма соцыялістычнай індустрыі — Грыгорыя Канстанцінавіча ОРДЖАНІКІДЗЕ. Памяць аб ім ніколі не згасне ў сэрцах працоўных. Імя і справу яго пранясе як сцяг не адно пакаленне.

ЛЯ ВЯЛІКАЙ УРНЫ

У сёньняшнім маскоўскім Крэмлі ўчора была замуравана драгацязная урна. Свабодныя, жагучыя 170-мільённы народ з глыбокім смуткам хавала свайго вялікага сына — Серга Орджанікідзе.

Орджанікідзе па нацыянальнасці грузін. Але вестка аб смерці яго вяснулі не толькі народам Грузіі. Патрасалі таксама рускіх, украінцаў, узбекцаў, кіргіцаў, армян, народы Азербайджана, Туркменіі, Кавказа, Таджыкістана. Народы Беларусі перажываюць біязмежнае гора.

Учора, калі ўрну паставілі ў нішу, сэрцы ўсіх працоўных у СССР — старых і маладых, мужчын і жанчын, асінуліся аноў. Страта пажалы, незабыўная і незагадальная. У многіх, нават суровых войнаў, на вачах заблішчалі слёзы. Не стала любімага Серга. Не стала пралетарскага рэвалюцыянера, усім жыццём сваім даказаўшага, што камуністы не адраіваюць насі і народы, што камуністы кожнаму народу жадаюць свабоды.

Масква і Ленінград, Федарус і Украіна, Азова-Чорнамор'е і Кавказ бачылі Орджанікідзе на палках бітваў на чале атрадаў Чырвонай Арміі, якія вядлі свяшчэнную вайну супраць гвалту капітала, за сацыялізм, супраць басурнаў, якіх насаджала белая гвардыя і буржуазная дэмакратыя грузінаў і персыйцаў, за сацыялістычны дэмакратызм, супраць пемнат і неўдзячкі, за вольныя рукі рабочых і сялян, за культуру, супраць векавой роўні, раздзяляючай народы, за моцную, шчырую дружбу народаў СССР. Чароўны вобраз мілага Серга в'яўляўся то там, то тут і ўсёды, дзе быў ён, в'яўлялася ўраўнаважанасць, раса і мацель вера ў справу камунізма.

Грыгорый Канстанцінавіч Орджанікідзе забудзіў і забыў думай аб партыі перш за ўсё. Буды-б партыя яго ні паставіла, на якім бы ўраўнаважаным ён ні прапавіў, усёды і ад сабе, і ад камуністаў, прывадыўшага і ім, ён патрабаваў не забываць аб партыйнасці.

«Партыйнасць, — газары тав. Орджанікідзе на пленуме ЦК і ЦКБ у 1933 годзе, — гэта галоўнае. Нельга забываць, што гаспадарнік акружан усёмі людзьмі, і каміямі і чужымі, якія спрабуюць на яго ўздзейнічаць, спрабуюць разлажыць яго. Той гаспадарнік, той дырэктар, той начальнік пеха, які ўмее прапавіць гэтаму, захаваў палкава свад партыйнае нутра па-большавіцкі — той малайчына А той, хто звязваецца з гэтага шляху, той вагне, — нічога з яго не выйдзе. Партыйнасць — перш за ўсё і рэней за ўсё».

У складанай абстаноўцы барацьбы з тракцістамі і складуўшаіс правай групоўкай тав. Орджанікідзе прыступіў да работы ў ЦКБ РСІ ў якасці старшыні і наркома. Падзяла банда тракцістаў і правых кантра-рэвалюцыянераў яшчэ тады ўсёлякі падлішчалі на партыю, на Цэнтральны Камітэт і ў той-жа час скардзіліся ў ЦКБ. Яны лічылі што ў ЦКБ, — казаві тав. Орджанікідзе аб гэтай бандзе яшчэ на XV з'ездзе партыі, — павінен быць вяс усякай палітычнай фізіяномі і як пекская свакі, павінен бегалі ад аднаго да другога, каб акнебуўла дабіцца прымірання. Мы лічылі, што перш за ўсё ты павінен быць большавіком, ленынцам, і потым можаш быць членам ЦКБ, членам ЦК, раённага камітэта, ячэйкі і т. д. Мы лічылі, што перш за ўсё

трэба быць большавіком, а яны патрабавалі «ад нас, членаў ЦКБ, перастаць быць большавікамі».

Калі тав. Серга Орджанікідзе перайшоў у Наркмаўзпроц, ён таўсама люта, як і раней, вымагаў супраць ворагаў народу, непаўдзячы іх усёй душой. І за гэтыя яго халелі забіць. Сваёй похлай, шкодлівай работай у прамысловасці паршывыя пом фашызма, банда тракцістаў садзейнічалі сумнаму выхату хваробы, якая падрывала здароўе любімага народа тав. Орджанікідзе.

У першыя грамадзянскія войны ў часох Чырвонай Арміі, сталішых ла Грознага і Вадзікаўскага, былі пажлое становішча. У гэтыя дні тав. Орджанікідзе, працаваўшы ў 11 арміі, пісаў пісьмо Леніну: «... Намя спарадзіў і патронаў. Намя грошай... Вадзімір Ільіч, невадмаляючы Вам аб гэтым... запавунаю, што мы ўсе вагінем у яроўным бая, але гонару гэтага не зганьбім бегствам...»

Партыйнасць перш за ўсё. Партыйнасць, гэта — галоўнае. Гэта патрабаванне надзвычайнага палка-роўна пралетарскай рэвалюцыі, рэвалюцыянера, большавіка ленын-стальнскай загартоўкі — большавікам Беларусі, працуючым на тэрыторыі, якая гранічыць з капіталістычным Захадам, ніколі нельга забываць. Партыйнасць у рабоце — верны кознае перамоці.

Сацыялізм ў СССР перамоці. Ка-мень за каменем, карпачыма, паўру-каваючы ўсе сілы, складала партыя сацыялістычны будымак. Партыя — сэрцавіна вялікага будымак, кор-чы, які вёў работы кіла і селінаста да перамоці, да шчасця. Пашынам прыветна расітае творчасць мас, аб-дзяўшыхся вачю сваёй вялікай партыі. У слаўнай вясорце большаві-коў Орджанікідзе быў адным з пер-шых. Ён быў гораца любім сваім в-родам і перш за ўсё таму, што вы-сока прымаў сцяг ленынска-сталь-нскай партыі, якая праў бурні і нго-ды, перамагаючы ўсе цяжкасці і не-радшчы, прывяла работны кіла да сацыялізма, да перамоці суверэні-тэтарскага значэння.

Учора народ пахаваў свайго лю-бімага, вялікага чалавека, асабста-дзта мудрага Сталіна, наркома жал-ца, машыны, трактараў, камбайнаў абароннай тэхнікі, геніяльнага стратэга баў за сацыялістычную індустрыю. Бізмерны наш сум. Светлы, чысты, дарогі вобраз, мілы го-лас, чароўнае, перасыпануе жартамі, але стройнае і мэтамінае яго прамова мы больш ні чуем. Але Серга не забудзіць. Яго імя, яго справы пранясе, як сцяг, не адно пака-ленне. У яго будзе вучыцца прада-ваць мадлае пакаленне стыхануўша, ў яго будзе вучыцца консамольчы, яго вобраз, яго справы захаве ўся партыя, работны кіла усёго свету. І ў алошых балях з капіталізм жыцьцё дарогага Серга будзе служыць пры-кладам таго як трэба знагацца і пера-магаць.

Серга Орджанікідзе ў памяці рабо-чых і сялян СССР вганецца, як ка-раль чалавечага шчасця, кінуўшы да баў за сцяг партыі, за партый-насць, за камунізм, а смерць яго па-служыць зямлякам да яшчэ большага згуртавання сіл, да яшчэ больш любімых клопатаў, да яшчэ больш дэслага, дружнага, любімага адукацыяна самага дарогага для нас жыцця, самага дарогага для нас ча-лавека, друга, прававара, настаўні-ка, роднага банці, геніяльнайшага з людзей сучаснага свету — вяліка-га Сталіна.

НА ЗДЫМКУ: ТАВАРЫШЫ СТАЛІН, МОЛАТАУ, ВАРАШЫЛАУ, КАГАНОВІЧ, АНДРЭЕУ ІАСУЦЬ УРНУ З ПРАХАМ ТАВ. Г. М. ОРДЖАНІКІДЗЕ. ФАТА В. ШІММАНА (СФ). ПЕРАДАНА НА БІЛЬДАРАДУ БЕЛАРУСКАГА КІРАЎІЦТВА СУВА.

АПОШНІ ШЛЯХ...

У Калоннай зале Дома саюзаў

Траці дзень праз Калонную залу ішо басконны людскі паток. Нічо толькі 6 гадзін раніцы; на вуліцы вавед, а ла паўсёду Дома саюзаў ужо ступіліся тысячы людзей, каб сідзіць баўма сілі над прахам таварыша Орджанікідзе — вялікага амагара народаў, блізкага, роднага ўсім працоўным.

Цыкла гарач шматлікіх людзей, вавешанія жалобным крэнам. Дыюцца сужыя мелодыі. У вянках тоне урна з прахам Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанікідзе, паставілена на катафалк. Ла надножка катафалка вялікі партрэт Серга, а нічней на падушках ляжаць ордэн Леніна, ордэн Чырвонага сцяга, ордэн Працоўнага Чырвонага сцяга і ордэн Грузіі і Азербайджана, якімі быў унагароджан таварыш Серга.

Сёння першы ў ганаровай вярпе стаяць т. т. Капелына — токар заводу «Іалятэр», Камухоў — брыгадзір фабрыкі «Большэвік», Табароўскі — пілот, ра-ботнік партыйных, консамольскіх, пра-фэсійных арганізацый, студэнт, выклад-чык, прафэсар, камандзір Чырвонай Арміі, ордэнаноіцы т. т. Жукаў, Дзімаеў, Баралёў, Краўцоў, Тараненка, Глоба, Дра-бяжына і інш.

Бязмоўна стаяць ла пастамента Зінаіда Гаўрылаўна.

Дэлегацыя будынікоў канала Волга — Масква прынесла вялікаму рэвалюцыяне-ру-большавіку ўгнучыя вянкіма піканіро-вую зорку з барэльфам непабыўнага Серга. Складам барэльфам дэлегацыі: ад працоўных Сталінаградскай, Краўскай, Курскай, Захойнай Горкаўскай і Іраслаў-скай абласцей, Паўночнай Осесіі, Калмыц-кай рэспублікі, Сталінаградскага трактар-нага заводу, Макеўскага заводу і інш.

Новыя і новыя вянкы... К поўню іх ітх захоўліць да 560. Вялікі аянок прыносіць дэлегацыя Камісіі. Партыйнага Кантроля пры ЦК ВКП(б).

Ганаровую варту Іасуць работнікі «Гласенормуш»: тав. Молакаў — Герой Савецкага Саюза, палірында дзцічкі т. т. Бабушкіна і Алексееў.

Часцей змяняюцца ганаровыя варты. Да выносу урны асталося дзцічкі гадзін, а жадаючы сказаць апошняе «бывай» так многа...

Вось сталі ла пастамента блізка свайкі таварыша Орджанікідзе. Пасля іх у ган-аровую варту становяцца т. т. Кнорыя, Зем-лячка, Іраслаўскі, Уханаў, Шліхтэ, Ушніхт, Эйха, Любчанка, Кірмон, Сем-наў, Мірзаян, Ханкевіч, Кагановіч, Убаровіч, Камініскі, Сулінаў, Корк, Велю, Бражымавоўскі, Звілава, Івацоў.

14 гадзін. Ла урны атомоцца толькі сваякі, бліжэйшыя прыяцелі і саратні-кі таварыша Серга. Даступі да урны з прахам яшчэ бжыма сшыка. Стаяць у га-наровай варте т. т. Будзёныя, Гамарні, Постышоў, Анціпаў, аэчан — т. т. Жу-лаў, Касюк, Эйха, Чубар.

14 гадзін 15 мінут. Да урны нахо-дзяць і аямоцца апошнюю варту ганаро-вай варты таварышы Сталін, Молацаў, Кагановіч, Варашылаў, Калінін, Андрэеў, Мікаян, Ежоў. Увесь слаўны шлях та-варыша Серга ўстае ў памяці ў хожнага ў гэтыя мінуты развітанна варты кі-раўнікоў большавіцкай партыі і савецка-га ўрада.

Наступае мінула вынасу урны. Неад-точныя вянкы палкамі ўжо к выхату, бе-ражліва Іасуць іх стыхануўшы, інжыне-ры, вучоныя, камандзіры і байцы Чыр-вонай Арміі.

14 г. 30 м. Таварышы Сталін, Мола-цаў, Кагановіч, Варашылаў, Калінін, Андрэеў, Чубар, Мікаян, Жулаў, Петроў-скі, Эйха, Анціпаў, Дзімітраў, прыяцелі і сваякі таварыша Серга ўзімаюць на пле-чы урну і навоўна выносіць яе з залы. Наперадзе працесі — маршал Савец-кага Саюза тав. Будзёныя, камандзіры і раіта тав. Убаровіч, Герой Савецкага Саюза тав. Чкалаў, сакратар Азова-Чорнаморскага крайкома тав. Булакімаў і тав. Дюканав Іасуць на чырвоным поў-ку баявыя орданы тав. Серга, які ў гэ-тыя жалобныя дні развітанна сталі дн-труны ў Калоннай зале.

Прыгушаны жалобны марш змяняюцца ўрачыстымі гукамі «Інтернацыянала». Баявы гім працоўных усёго свету плыве па зале, прававаючы ў апошнюю дарогу камандарма рэвалюцыі.

На Краснай плошчы

Красную плошчу запоўнілі работныя, ра-ботнікі, чырвонаармейцы, служачыя, пра-стаўнікі савецкай інтэлігенцыі, шматлікія дэлегацыі рэспублікі, краў і абласцей. Не ўсе амагі ўзялішыца на плошчы і многія тысячы працоўных, якія прышлі ўзна-ваць памяць вялікага большавіка, чака-юць пачату жалобнага мітынга на плош-

чы прыбываюцца з вольнай мінутай. І яшчэ больш агуваўшым становіцца вя-лікая гора людзей, запоўніўшыя плошчу, аячэ больш сурова выгадзіць яна.

Жалобная працесія паходзіць да Гіста-рычнага музея. Існа вялічэ акружыла вянкіма ўрна з прахам, аячэ беражліва Іасуць таварышы Сталін і яго бліжэйшыя саратнікі.

Маўзалея. На левую трыбуку яго ўзі-ходзяць таварышы Сталін, Молацаў, Ка-гановіч, Варашылаў, Калінін, Андрэеў, Мі-каян, Чубар, Касюк, Жулаў, Петроўскі, Постышоў, Эйха, Ежоў, Хрушчоў, Дзімі-траў, Акулаў, В. І. Меллаў, Анціпаў, Шпірацаў, Якаўлеў, Рухімоўч, Вярка.

Тут-жа ла маўзалея т. т. Сулінаў, Дзі-паў, Стэцін, Бубноў, Гамарні, Белю, Агранав, Алксіс, Швернін, Іраслаўскі, Вуганіч, Барытын, Марголі і інш.

Да мікрафона падыходзяць старшыня ўракавай камісіі па пахаванню тав. Орджанікідзе тав. Акулаў. Ён адкры-вае жалобны мітынг, прысвечаны памяці вялікага рэвалюцыянера-большавіка, бліжэйшага саратніка Леніна і Сталіна.

Тав. Акулаў дае першае слова ад Цэн-тральнага Камітэта ўсесаюнага камуністы-чнай партыі (большэвікоў) і ўрада Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік стар-шыня Савета Народных Камісараў СССР тав. В. М. Молацаву.

Вартым выступляюць з прамоўмі: ад народнага камісарыята пажай прамысло-ваці тав. М. І. Рухімоўч, ад Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі народны камі-сар абароны маршал Савецкага Саюза тав. К. Е. Варашылаў, ад працоўных, партыйных і савецкіх арганізацый Масквы і Маскоўскай воблаці тав. П. С. Хрушчоў, ад партыйных савецкіх арганізацый Закаўказзя тав. І. П. Вярка, ад ўсесаюнага ленынска-га консамола тав. А. В. Косареў, ад ка-дэтыва маскоўскага аэвала № 24 імя Фрунзе тав. В. П. Бутуцаў, ад працоўных горада Леніна і Ленін-градскай вобласці работчы заводу «Элек-трасіла» тав. Ю. Е. Скоробагацьца, ад работчы, работнікі і працоўных Украіны Алексей Стаханавіч, ад ра-ботчы, работнікі і інжынерна-тэхніч-ных работнікаў заводу ўрада горада Магнітагорскага каміната тав. А. П. Завенягін.

Ва ўрачыстымы бязмоці слухае плошча слоў выстунаючых, якія рысуюць ча-роўны вобраз Серга Орджанікідзе, яго пл-стомную аяснасць, яго кінуца жыцьцё, яго біязмежную адданасць сваёй партыі, радзіме, справе Леніна—Сталіна.

Пасля прамоў тав. Завенягін жалобны мітынг закрываецца. Кіраўнікі партыі і ўрада сыходзяць з трыбуны маўзалея.

Апошніы мінуты развітанка з прахам палкага рэвалюцыянера-большавіка. Апош-няя кароткая дарога...

Урну да крэмлёўскай сідані, дае побач з прахам непабыўнага Кірва падрыхта-вана ўжо свежая ніша, Іасуць таварыш Сталін, члены Палітбюро ЦК ВКП(б) і ўрада.

Гукі «Інтернацыянала» звязваюцца з гарматыным раскатамі.

У 16 гадзін 40 мінут урна знутру-вацца. На маелькай маршарнай доўжым выраза на відзе напісе:

Грыгорый Канстанцінавіч ОРДЖАНІКІДЗЕ 18-28-X-86 19-12-37.

Міна смелай магілі палкага рэвалю-цыянера, вялікага грамадзяніна сацыя-лістычнай радзімы, праходзіць байца Пролетарскай дзівізіі. За імі слаўныя коннікі каўказскі імя Сталіна і артылерысты.

Усёла за вайсковымі часткамі па ўсе шыр Краснай плошчы Ідуць з жалобнымі сідкамі калоны аэвалаў, фабрык, ута-ноў, навуковых інстытутаў і іншых арганізацый сталіны. На галавах ўзышыш-ца неалічонае колькасць жалобных парт-рэтаў тав. Орджанікідзе.

— Бывай, наш дарогі, непабыўны Серго! У вядчым радзімы будзеш жыць ты вечно! — напісана на тысячках павястаў.

Урачыста-сурова і спакойна лядца людская рака праз Красную плошчу. Та-варыш накіраваны да трыбуны, маўзалея, дзе ў песніма акружэнні сваіх бліжэйшых саратнікаў знаходзіцца таварыш Сталін. Народ гораца яго вітае. Таварышы Сталін, Молацаў, Варашылаў, Кагановіч, Калінін, узнімаючы рукі, адказваюць на гэтыя сардэчныя прывітаныі.

Надыходзіць змарканне зімовага вечара. Белыя пакрывала снегу прапарваюць асп-ляючыя праменні праждэтарэў. Ідуць ра-ботчы, служачыя, вучоныя, дзцічкі, та-ксісты і байцы іншых відаў аэро. Усе яны поўны палючай нянавісці і шлюць пра-яльце Троцкаму, Пятакову і іншым злей-шым ворагам народу, чыя полая азра-дніца, шкодніцкая работа паскорыла смерць Серга.

Ідуць работчы заводу і фабрык, пабу-даваных энэргіяй і воляй Серга, ішо на-род, які яшчэ маей агуртаваўся вавод ленынска-стальнскага Цэнтральнага Камі-тэта нашай партыі, вавод правараў партыі і народу таварыша Сталіна, самаадда-нага гагоў да далейшых баў за справу са-цыялізма — свільчаную справу Леніна—Сталіна, за аячэ змагаўся і аячэ ўсё сваё жыцьцё вялікі пралетарскі рэвалюцы-янер Грыгорый Канстанцінавіч Орджанікідзе.

Учора праз Красную плошчу праішо каля 200 тысяч чалавек. (БЕЛТА).

ПАСТАНОВА ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА ВКП(б)

Даручыць камісіі ў складзе т. т. Мікаяна (старшыня), Мелікса, Се-мушкіна і Вярка прыняць усёе архіў тав. Орджанікідзе і матэрыялы на яго пераліспы з таварышамі, прывезці іх у парадак і далажыць ЦК пар-тыі.

ЦМ ВКП(б) 21 лютага 1937 года.

СПАЧУВАННІ ДЫПЛАМАТЫЧНАГА КОРПУСА

У сувязі са смерцю Народнага Камісара Пажай Прамысловасці, члена Палітбюро Цэнтральнага Ка-мітэта ВКП (большэвікоў), таварыша Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанікі-

дзе на імя старшыні Савета Народ-ных Камісараў Саюза ССР тав. В. М. Молацава наступілі спачуванні ад польскага паса п. Грызюбскага і турскага паса п. Апаляна.

ЖАЛОБНЫ МІТЫНГ НА КРАСНАН ПЛОШЧЫ, ПРЫСВЕЧАНЫ ПАМ'ЯЦІ ГРЫГОРІЯ КАНСТАНЦІНАВІЧА ОРДЖАНІДЗЕ

УСТУПНАЕ СЛОВА тав. АКУЛАВА

ПРАМОВА тав. К. Е. ВАРАШЫЛАВА

Жалобны мітынг, прысвечаны паміні вялікага рэвалюцыянера, большавіка, аднаго з асноўных арганізатараў нашай сацыялістычнай дзяржавы, блізкашага са-

ратэяка Леніна і Сталіна.—Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанідзе, — аб'яўляю адкрытым.

Ад Цэнтральнага Камітэта Рэспубліканскай Камуністычнай партыі (большавік) і ад урада Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік слова мае тав. Молатаў.

АД РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ Чырвонай Арміі

Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія разам з усімі працоўнымі Савецкага Саюза з невыказаным болей сільна сёння балюць сямі над прахам свайго таварыша і бацька, незалежна Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанідзе.

Яшчэ зусім нядаўна Чырвоная Армія разам з усімі народамі нашай краіны гораць вільна свайго любімага таварыша і друга Серга ў дзень 50-годдзя яго слаўнага гераічнага жыцця. І вось сёння мы развітваемся з ім назаўсёды. Не вытрымала цяжкіх турмаў, ссылак і шматгадовай напружанай барацьбы за сацыялізм сэрца веча жывога, бурналівага Орджанідзе, Пасідзе не чакае, які таварыш усё свайго агнём рэвалюцыйнай барацьбы і сацыялістычнай творчасці, умеў усё сілай большавіцкай думкі глыбока любіць людзей і пагарджаць і ненавісьць усіх адраджэнцаў, ворагаў сацыялізма. Аднак жывіць на нашай душоўнага жыцця адзіна з душоўнага жыцця яго таварыш. Але ў сэрцы міліянаў будучыня сацыялізма, у сэрцах нахлынуўшых пакалеўшых будзе жыць, жыць і паміраць, любіць вяртацца да прахам свайго таварыша і бацька, незалежна Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанідзе.

У пачатку 1920 года тав. Орджанідзе зноў на Паўночным Каўказе ўжо з пераможным чырвонымі войскамі. Ён узначальвае Рэвалюцыйна-воінскага фронту і паўночна-каўказскага рэўком. Ян унаважаны ЦК партыі і савецкага ўрада, Серга кіруе вызваленнем народаў Паўночнага Каўказа. Пад яго непасрэдным кіраўніцтвам чырвоныя войскі вызваляюць Азербайджан, Баку.

ПРАМОВА тав. В. М. МОЛАТАВА

АД ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА ВКП(б) І СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ СССР

Таварышы! Мы страцілі аднаго з лепшых кіраўнікоў большавіцкай партыі і савецкай дзяржавы, палкага і бясстрашнага змагаўся за справу камунізму, чужага, любімага, выключна сардэчнага таварыша Серга Орджанідзе. Такім ён быў для нас, яго блізкіх таварышоў і прыяцеляў, і для тысяч нас работчы і сялян Савецкага Саюза ды і ў той жа для працоўных нашай краіны. Імя Серга Орджанідзе блізка і дорага ўсім працоўным, непарукава аявіла з усёй слаўнай вынашчальнай барацьбы рабочага класа нашай краіны і ўвоўдзе ў гісторыю сацыялізма поўна з самымі гераічнымі імёнамі пралетарскіх рэвалюцыянераў.

Імя савецкіх рэспублік Закаўказзя і галоўнага правадніка нацыянальнага міру ў Закаўказзі, а таксама на Паўночным Каўказе, таленавітага кіраўніка сацыялістычнай індустрыі і са бліскучых вясельцаў.

Як сапраўды большавіцкі таварыш Серга вылучаўся выключна чужакоў да нас, да грамадскіх ініцыятывы, якая ідзе з гучна рабочых, працоўных. Выдатны пачынальнік Сталінава ён першы паказаў і стварыў у сацыялізме, адраў развіццёўшым і ім не толькі наступуючыя асновы прамысловасці, але і працу новых вялікіх сіл сацыялізма. Як вядома, стаханавіцкі рух стаў душоў новага ўдзельніка ўсёга нашага будучыня. Рух сярэдніх людзей ініцыяваў і паскардзіў ужо з першых яго парасткаў стварэнне гараўчага паўтараўшых таварыша Серга. З таго часу рух рух стаў узаемна вынікаючы на вышэйшым узроўні ўдзельніцтва сацыялістычнай будова і ініцыяваў такія патрэбы для нас клопаты аб быце рабочых — і ўсё гэта на аснове развіцця капіталістычнай грамадскай ініцыятывы.

Сёння мы развітваемся з дарагім, блізкім, родным чалавечкам, якога так любілі і любіць партыя, рабочы клас, усяе народ. Мы ведаем, што яго здароўе было падарвана цяжкімі годамі рэвалюцыйнай барацьбы і напружанай работай. Але ён быў істотным і аналізаваў у сабе, адваляўся, невычэрпную крэпкасць сіл.

Ворагі нашага народа і ўсіх працоўных, трафіцкія адрывы фашызма і італьянска дэдуцізму, адраджэнцаў і італьянска дэдуцізму на сваёй асуджанай на сумленне паўбоў буржуазія выклікала такія вострыя і для ўсіх нас аразумелыя перажыванні таварыша Орджанідзе, пасуць адказаць за тое, што за многіх паскардзіў смерць нашага Серга. Таварыш Орджанідзе не чакаў, што Ітэлізм, якім былі дэдуцізм тавіа магчыма, могуць пасці час нізка, скаціцца ў такую буржуа, пэўнаму яму кантралявалі. Мы ведаем, як на гэта адказаць...

У лютым 1921 года, па закліку свайго роднага народу, які задыхаўся пад меншавіцкім ярмом, Серга выступіла на чале чырвонаармейскіх часцей на дапамогу паўночнагаўскага рабочым і сялянам. 25 лютага чырвоныя сілы савецкай улады ўзвівацца над Тбілісі, і на працягу месяца меншавіцкі банты выганяюцца з тэрыторыі канчаткова вызваляюцца Грузія.

Выхадзіць з працоўнай сілы і грузіянскага селяніна, таварыш Орджанідзе з першых год свайго сваякога жыцця адваў сабе справе вызвалення сілян і рабочых ад прыглыбальнага ўладу царызма і ад прыглыбальнага панавання і капіталістаў. Гэта прывяло яго, лічце жываком, у рады большавікоў.

На Каўказе, дзе ён пачаў рэвалюцыйную работу і сьвязаўся як большавік, ён вярнуўся пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі, як вызвалены ад усякага року нацыяналістычнага эканамічнага і нацыяналістычнага свайго буржуазія і разпрацаваўшы роліну вядома і свайго таварыша земляка буржуазія. Ён быў аявілаўшым тут асновы савецкага ладу і пачаў сапраўднага ўдзельніка нацыяналістычнага культур. Тут ён сьвязаўся як будучыня дзеяча ўсёга Савецкага Саюза, усёй нашай большавіцкай партыі.

Сёння ў нашай сваякоўсці ён паўстае перш за ўсё, як бліскучы арганізатар сацыялістычнай індустрыі ўсёй сталінскай ініцыятывы. Пад яго кіраўніцтвам аднавілі прамысловасць перагараўшых у будучыню савецкую сілу і на справе стала большавіцкай базай тэхнічнай рэканструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі. Пад яго кіраўніцтвам не толькі перама, але і другая пачынаўся пачынаў індустрыі перамажы выкаваны за чатыры гады. А ён пачынаўся вядома ўсё з новых і новых некацінаў, паўстаючы супроць усяляк вясельцаў і рупіны, мабілізуючы сілы на аявілаўшым вынішымі перадавой тэхнікі і перадавым вытворчым норм, якімі пачынаўся камуністаў-гаспадарнікаў да большавіцкай партыі і на ўсёй рабоце, па-таварыску цэла паўстаючы ўсёй сумленна спецыялістаў, смела вясельцаў наперад малалыкі сілы з партыйных і бясспартыйных большавікоў. Імя на другога імя сярэдніх гаспадарчых кіраўнікоў краіны Савецкай, яго было-б можа, так непарукава аявіла з рашучымі перамажы сацыялістычнай індустрыі, як імя Серга Орджанідзе.

Серга Орджанідзе адваў свайго выдатнага жыцця вялікай справе Маркса — Энгельса — Леніна — Сталіна. Ён не прына працаваў для пачынаў людзей, і людзі будучы пачынаў яго паміць у вясельцаў.

11 Чырвоная армія была першай арганізаванай сілай на Паўночным Каўказе. Яна была створана рукамі нашага Серга. Гэта армія ўзяла і паспяхова білася з белымі каалянтам і арганізаванай кантралявалі. Але пад накіраваннем перамажычкіх сіл кантралявалі багата ўзброеных і забяспечаных ангаліскай інтэрвентамі, часці 11 арміі адступілі на Астрахань, а т. Орджанідзе за аявілаўшай байцоў вымушан быў сьцягнуць з Каўказскіх гараў. Але вера ў перамажычкіх пралетарскай рэвалюцыі ў таварыша рэвалюцыянера не аявіла, не гасячы на найвышэйшым узроўні, у якіх аявілаўшых гэтыя гераі-байцы.

Неўраўнаважанага пачынаў сабе чырвонаармейскія часці і армія пад кіраўніцтвам і мужным кіраўніцтвам Серга Орджанідзе ў бах на паўднёвым і заходнім фронтах, у бах за вызваленне Паўночнага Каўказа, Азербайджана, Арменіі і Грузія. Пасля сканчэння грамадзянскай вайны Серга прадаўша актыва ўдзельнічаў у будучыню Чырвонай Арміі. У якасці партыйнага кіраўніка Закаўказскай Федэрацыі Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік і старшым Рэвалюцыйна-воінскага чырвонаармейскай арміі таварыш Орджанідзе арганізаваў першыя будучыя нацыяналістычныя аявілаўшых РСЧА.

Серга Орджанідзе стаў большавіком, як толькі вядома Ленін узяў большавіцкі спяг і пасля гэтага ўсё свайго жыцця быў першым сілам партыі Леніна—Сталіна, як істотным будучыня, большавіцкім арганізатарам многіх іх поспехаў і перамажы рэвалюцыйнай барацьбы працоўных.

Сёння ў нашай сваякоўсці ён паўстае перш за ўсё, як бліскучы арганізатар сацыялістычнай індустрыі ўсёй сталінскай ініцыятывы. Пад яго кіраўніцтвам аднавілі прамысловасць перагараўшых у будучыню савецкую сілу і на справе стала большавіцкай базай тэхнічнай рэканструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі. Пад яго кіраўніцтвам не толькі перама, але і другая пачынаўся пачынаў індустрыі перамажы выкаваны за чатыры гады. А ён пачынаўся вядома ўсё з новых і новых некацінаў, паўстаючы супроць усяляк вясельцаў і рупіны, мабілізуючы сілы на аявілаўшым вынішымі перадавой тэхнікі і перадавым вытворчым норм, якімі пачынаўся камуністаў-гаспадарнікаў да большавіцкай партыі і на ўсёй рабоце, па-таварыску цэла паўстаючы ўсёй сумленна спецыялістаў, смела вясельцаў наперад малалыкі сілы з партыйных і бясспартыйных большавікоў. Імя на другога імя сярэдніх гаспадарчых кіраўнікоў краіны Савецкай, яго было-б можа, так непарукава аявіла з рашучымі перамажы сацыялістычнай індустрыі, як імя Серга Орджанідзе.

Ворагі нашага народа і ўсіх працоўных, трафіцкія адрывы фашызма і італьянска дэдуцізму, адраджэнцаў і італьянска дэдуцізму на сваёй асуджанай на сумленне паўбоў буржуазія выклікала такія вострыя і для ўсіх нас аразумелыя перажыванні таварыша Орджанідзе, пасуць адказаць за тое, што за многіх паскардзіў смерць нашага Серга. Таварыш Орджанідзе не чакаў, што Ітэлізм, якім былі дэдуцізм тавіа магчыма, могуць пасці час нізка, скаціцца ў такую буржуа, пэўнаму яму кантралявалі. Мы ведаем, як на гэта адказаць...

Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанідзе вырас, выхадзіўся і загартаваўся ў пралетарскага рэвалюцыянера — большавіка ў руках нашай вялікай партыі, пад непасрэдным кіраўніцтвам Леніна і Сталіна.

Летам 1919 года тав. Орджанідзе на заходнім фронце ў якасці члена Рэвалюцыйна-воінскага фронту і паўночна-каўказскага рэўкома, дзе на забеспячэнне часці гэтай арміі не маглі процістаяць ворагам. З уласнай іму большавіцкай энергіяй тав. Серга ўвесь ухадзіўся ў работу на ўдзяленню чырвонаармейскіх часцей, пачынаўшы аявілаўшых, умацаванню партыйнага апарата. Дзеянні і бясстрашны, ён аявілаўшых ўсё, дзе патрэба моцнага рука, — на фронце, у лачной разведцы, у радых наступуючых, у чырвонаармейскай казарме, у тылу.

Калі партыя дачынаў таварышу Орджанідзе нагляд і кантроль над чыстотай і магнасць радоў партыі, Серга ні на адзіна дзень не спынаў свайго велізарнай работы на ўдзяленню абароны нашай радзімы. Ён выкрываў, выганяў усіх тых, хто асявілаў магнасць Чырвонай Арміі, асявілаў аднавіца большавіцкіх радоў.

Іго жыццё было няўдольна. Як сапраўды пралетарскі рэвалюцыянер, які паўстае дзясаты год аявілаўшых за справу камунізму яшчэ на ўдзяленню савецкага самадаржаўнага рэжыма, ён ішоў наперад на гораў жорсткіх рапсоды. Добрую палову гэтага часу яму прышлася працаваць у аявілаўшых сілах, у турме і на казарме. Праз усё гэта выпрабаванні рэвалюцыйнай барацьбы, аявілаўшых яму многіх сіл, ён праішоў у высока ўзнятай галавой, з пачынаўшай верай у перамажы працоўных чыстагам большавіка.

Сёння ў нашай сваякоўсці ён паўстае перш за ўсё, як бліскучы арганізатар сацыялістычнай індустрыі ўсёй сталінскай ініцыятывы. Пад яго кіраўніцтвам аднавілі прамысловасць перагараўшых у будучыню савецкую сілу і на справе стала большавіцкай базай тэхнічнай рэканструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі. Пад яго кіраўніцтвам не толькі перама, але і другая пачынаўся пачынаў індустрыі перамажы выкаваны за чатыры гады. А ён пачынаўся вядома ўсё з новых і новых некацінаў, паўстаючы супроць усяляк вясельцаў і рупіны, мабілізуючы сілы на аявілаўшым вынішымі перадавой тэхнікі і перадавым вытворчым норм, якімі пачынаўся камуністаў-гаспадарнікаў да большавіцкай партыі і на ўсёй рабоце, па-таварыску цэла паўстаючы ўсёй сумленна спецыялістаў, смела вясельцаў наперад малалыкі сілы з партыйных і бясспартыйных большавікоў. Імя на другога імя сярэдніх гаспадарчых кіраўнікоў краіны Савецкай, яго было-б можа, так непарукава аявіла з рашучымі перамажы сацыялістычнай індустрыі, як імя Серга Орджанідзе.

Вобраз Серга Орджанідзе будзе заўсёды стаць перад намі, як светлы прыклад жыцця сваякога большавіцкага змагаўся за справу камунізму. Паміць аб ім не толькі нам, але і наступным пакаленням будзе служыць залікам да самаздаўнай барацьбы за поўна вызваленне і ішчасце ўсёй вялікай сямі народаў, за поўна трыумф камунізму.

Калі прымука Кастрычніцкага сацыялістычнага рэвалюцыяна, таварыш Орджанідзе з першых-жа дзён быў паслаў партыйна ў самы аддалены ўчастак класавых узброеных боў, туль, дзе ў аявілаўшых сваякоўскай вяртальне ўсё пралетарскай рэвалюцыі. Гэты барацьбы і будучыня Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі перавярнула вясельцаў з імем Серга Орджанідзе.

Таварыш Сталін вядоў выдатна аявілаўшых Серга Орджанідзе. На яго прапанову ўвесь 1919 года Серга становіцца членам РВС 14 Чырвонай арміі, удзяраў група сіл сацыялістаў з часцей заходняга фронту. Хто з камандзіраў РСЧА не паміць, не ведае крыхавы бітвы пад Орлом пры аявілаўшых сталінскага плана разгрому паўднёвай кантралявалі Ленін назваў гэты бой найбольшым крывадушраўшых аявілаўшых у грамадзянскай вайне. Велы былі разгромлены і ў нашым пачынаўшых на паўдзень. Народы Савецкага Саюза ніколі не забудуць, што ў тую суровую восень 1919 года пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна, усё чырвоныя войскі і бой пад Орлом, кіраваў ім і ватхняў іх наш любімы друг, баць нашай партыі, Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанідзе.

Гэта таварыш і пачынаў дачынаў правадыра народаў таварыш Орджанідзе бліскуча выкаваў. Ён вядоў лепшых канструктараў абароннай прамысловасці, лепшых людзей з рабочых-удзельнікаў і сталінцаў. Ён вядоў патрэбы Чырвонай Арміі, і ён усё ўвядуў, аявілаўшых ініцыяваў, тэхніку і рабочых на стварэнне лепшых таварышоў самалётаў, танкаў, паўночных лодак, кулямётаў і гармат, — усё гэта, на кожнам грунтуецца тэхнічна магнасць абароны.

Калі чае прышоў, каб большавіцкай партыі канчаткова аформілася і пачынаўся вызваляцца ад меншавіцкіх спадарожнікаў, таварыш Орджанідзе становіцца адным з асноўных арганізатараў выдатнай Пражскай канферэнцыі, з гораў выкаваўшых гэту заклад. Ён таварыш, і меў на гэта поўна права, што ўсё яго выдатна работа на будучыню партыі працягваўся пад непасрэдным кіраўніцтвам Леніна і Сталіна.

Сёння ў нашай сваякоўсці ён паўстае перш за ўсё, як бліскучы арганізатар сацыялістычнай індустрыі ўсёй сталінскай ініцыятывы. Пад яго кіраўніцтвам аднавілі прамысловасць перагараўшых у будучыню савецкую сілу і на справе стала большавіцкай базай тэхнічнай рэканструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі. Пад яго кіраўніцтвам не толькі перама, але і другая пачынаўся пачынаў індустрыі перамажы выкаваны за чатыры гады. А ён пачынаўся вядома ўсё з новых і новых некацінаў, паўстаючы супроць усяляк вясельцаў і рупіны, мабілізуючы сілы на аявілаўшым вынішымі перадавой тэхнікі і перадавым вытворчым норм, якімі пачынаўся камуністаў-гаспадарнікаў да большавіцкай партыі і на ўсёй рабоце, па-таварыску цэла паўстаючы ўсёй сумленна спецыялістаў, смела вясельцаў наперад малалыкі сілы з партыйных і бясспартыйных большавікоў. Імя на другога імя сярэдніх гаспадарчых кіраўнікоў краіны Савецкай, яго было-б можа, так непарукава аявіла з рашучымі перамажы сацыялістычнай індустрыі, як імя Серга Орджанідзе.

Вобраз Серга Орджанідзе будзе заўсёды стаць перад намі, як светлы прыклад жыцця сваякога большавіцкага змагаўся за справу камунізму. Паміць аб ім не толькі нам, але і наступным пакаленням будзе служыць залікам да самаздаўнай барацьбы за поўна вызваленне і ішчасце ўсёй вялікай сямі народаў, за поўна трыумф камунізму.

Калі прымука Кастрычніцкага сацыялістычнага рэвалюцыяна, таварыш Орджанідзе з першых-жа дзён быў паслаў партыйна ў самы аддалены ўчастак класавых узброеных боў, туль, дзе ў аявілаўшых сваякоўскай вяртальне ўсё пралетарскай рэвалюцыі. Гэты барацьбы і будучыня Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі перавярнула вясельцаў з імем Серга Орджанідзе.

Пад Пушкінаў, у 1917 годзе, літаральна на другі дзень пасля перамажы Кастрычніцкай рэвалюцыі, Серга Орджанідзе перамажы аявілаўшых на чале чырвонаармейскіх пралетарскіх атрадаў з войскамі Краснава і Керэнкава. У пачатку 1918 года тав. Орджанідзе—ўдзянаваўшых Савета Народных Камісараў у Украіне. Нагляды нямецкіх інтэрвенты ў саюз з прадажнай украінскай буржуазіяй і па-

Таварыш Сталін вядоў выдатна аявілаўшых Серга Орджанідзе. На яго прапанову ўвесь 1919 года Серга становіцца членам РВС 14 Чырвонай арміі, удзяраў група сіл сацыялістаў з часцей заходняга фронту. Хто з камандзіраў РСЧА не паміць, не ведае крыхавы бітвы пад Орлом пры аявілаўшых сталінскага плана разгрому паўднёвай кантралявалі Ленін назваў гэты бой найбольшым крывадушраўшых аявілаўшых у грамадзянскай вайне. Велы былі разгромлены і ў нашым пачынаўшых на паўдзень. Народы Савецкага Саюза ніколі не забудуць, што ў тую суровую восень 1919 года пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна, усё чырвоныя войскі і бой пад Орлом, кіраваў ім і ватхняў іх наш любімы друг, баць нашай партыі, Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанідзе.

У гэты рэвалюцыяны момант яго, як істотнага будучыня арганізатара Чырвонай Арміі і яе многіх слаўных перамажы ў грамадзянскай вайне, прызначана буда-

Сёння ў нашай сваякоўсці ён паўстае перш за ўсё, як бліскучы арганізатар сацыялістычнай індустрыі ўсёй сталінскай ініцыятывы. Пад яго кіраўніцтвам аднавілі прамысловасць перагараўшых у будучыню савецкую сілу і на справе стала большавіцкай базай тэхнічнай рэканструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі. Пад яго кіраўніцтвам не толькі перама, але і другая пачынаўся пачынаў індустрыі перамажы выкаваны за чатыры гады. А ён пачынаўся вядома ўсё з новых і новых некацінаў, паўстаючы супроць усяляк вясельцаў і рупіны, мабілізуючы сілы на аявілаўшым вынішымі перадавой тэхнікі і перадавым вытворчым норм, якімі пачынаўся камуністаў-гаспадарнікаў да большавіцкай партыі і на ўсёй рабоце, па-таварыску цэла паўстаючы ўсёй сумленна спецыялістаў, смела вясельцаў наперад малалыкі сілы з партыйных і бясспартыйных большавікоў. Імя на другога імя сярэдніх гаспадарчых кіраўнікоў краіны Савецкай, яго было-б можа, так непарукава аявіла з рашучымі перамажы сацыялістычнай індустрыі, як імя Серга Орджанідзе.

Вобраз Серга Орджанідзе будзе заўсёды стаць перад намі, як светлы прыклад жыцця сваякога большавіцкага змагаўся за справу камунізму. Паміць аб ім не толькі нам, але і наступным пакаленням будзе служыць залікам да самаздаўнай барацьбы за поўна вызваленне і ішчасце ўсёй вялікай сямі народаў, за поўна трыумф камунізму.

Калі прымука Кастрычніцкага сацыялістычнага рэвалюцыяна, таварыш Орджанідзе з першых-жа дзён быў паслаў партыйна ў самы аддалены ўчастак класавых узброеных боў, туль, дзе ў аявілаўшых сваякоўскай вяртальне ўсё пралетарскай рэвалюцыі. Гэты барацьбы і будучыня Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі перавярнула вясельцаў з імем Серга Орджанідзе.

Пад Пушкінаў, у 1917 годзе, літаральна на другі дзень пасля перамажы Кастрычніцкай рэвалюцыі, Серга Орджанідзе перамажы аявілаўшых на чале чырвонаармейскіх пралетарскіх атрадаў з войскамі Краснава і Керэнкава. У пачатку 1918 года тав. Орджанідзе—ўдзянаваўшых Савета Народных Камісараў у Украіне. Нагляды нямецкіх інтэрвенты ў саюз з прадажнай украінскай буржуазіяй і па-

Таварыш Сталін вядоў выдатна аявілаўшых Серга Орджанідзе. На яго прапанову ўвесь 1919 года Серга становіцца членам РВС 14 Чырвонай арміі, удзяраў група сіл сацыялістаў з часцей заходняга фронту. Хто з камандзіраў РСЧА не паміць, не ведае крыхавы бітвы пад Орлом пры аявілаўшых сталінскага плана разгрому паўднёвай кантралявалі Ленін назваў гэты бой найбольшым крывадушраўшых аявілаўшых у грамадзянскай вайне. Велы былі разгромлены і ў нашым пачынаўшых на паўдзень. Народы Савецкага Саюза ніколі не забудуць, што ў тую суровую восень 1919 года пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна, усё чырвоныя войскі і бой пад Орлом, кіраваў ім і ватхняў іх наш любімы друг, баць нашай партыі, Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанідзе.

ПРАМОВА тав. М. Л. РУХІМОВІЧА

АД НАРОДНАГА КАМІСАР'ЯТА ЦЯЖНАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

Таварышы! Уся краіна ў жаабе. Сёння наша партыя, урад і ўсе народы Савецкага Саюза харапюць загінага з лепшых сямі нашай сацыялістычнай радзімы і міжнароднага пралетарыята тав. Серга Орджанідзе.

Сёння ў нашай сваякоўсці ён паўстае перш за ўсё, як бліскучы арганізатар сацыялістычнай індустрыі ўсёй сталінскай ініцыятывы. Пад яго кіраўніцтвам аднавілі прамысловасць перагараўшых у будучыню савецкую сілу і на справе стала большавіцкай базай тэхнічнай рэканструкцыі ўсёй народнай гаспадаркі. Пад яго кіраўніцтвам не толькі перама, але і другая пачынаўся пачынаў індустрыі перамажы выкаваны за чатыры гады. А ён пачынаўся вядома ўсё з новых і новых некацінаў, паўстаючы супроць усяляк вясельцаў і рупіны, мабілізуючы сілы на аявілаўшым вынішымі перадавой тэхнікі і перадавым вытворчым норм, якімі пачынаўся камуністаў-гаспадарнікаў да большавіцкай партыі і на ўсёй рабоце, па-таварыску цэла паўстаючы ўсёй сумленна спецыялістаў, смела вясельцаў наперад малалыкі сілы з партыйных і бясспартыйных большавікоў. Імя на другога імя сярэдніх гаспадарчых кіраўнікоў краіны Савецкай, яго было-б можа, так непарукава аявіла з рашучымі перамажы сацыялістычнай індустрыі, як імя Серга Орджанідзе.

Вобраз Серга Орджанідзе будзе заўсёды стаць перад намі, як светлы прыклад жыцця сваякога большавіцкага змагаўся за справу камунізму. Паміць аб ім не толькі нам, але і наступным пакаленням будзе служыць залікам да самаздаўнай барацьбы за поўна вызваленне і ішчасце ўсёй вялікай сямі народаў, за поўна трыумф камунізму.

Калі прымука Кастрычніцкага сацыялістычнага рэвалюцыяна, таварыш Орджанідзе з першых-жа дзён быў паслаў партыйна ў самы аддалены ўчастак класавых узброеных боў, туль, дзе ў аявілаўшых сваякоўскай вяртальне ўсё пралетарскай рэвалюцыі. Гэты барацьбы і будучыня Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі перавярнула вясельцаў з імем Серга Орджанідзе.

Таварышы рабочыя, работнікі, калгаснікі, калгасніцы, інжынеры, саўжыты, работнікі навуцы і мастацтва, усё працоўна Масквы і Маскоўскай вобласці! Мы сабраліся сёння тут на Краснай плошчы, каб ушанаваць памяць вялікага пралетарскага рэвалюцыянера, непахіснага змагаўся за справу партыі Леніна—Сталіна, палкага, непахіснага большавіцка-сталінскага арганізатара гаспадарчага будучыня нашай краіны, слаўнага кіраўніча мас працоўных — таварыша Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанідзе.

Таварыш Сталін вядоў выдатна аявілаўшых Серга Орджанідзе. На яго прапанову ўвесь 1919 года Серга становіцца членам РВС 14 Чырвонай арміі, удзяраў група сіл сацыялістаў з часцей заходняга фронту. Хто з камандзіраў РСЧА не паміць, не ведае крыхавы бітвы пад Орлом пры аявілаўшых сталінскага плана разгрому паўднёвай кантралявалі Ленін назваў гэты бой найбольшым крывадушраўшых аявілаўшых у грамадзянскай вайне. Велы былі разгромлены і ў нашым пачынаўшых на паўдзень. Народы Савецкага Саюза ніколі не забудуць,

ГРЫГОРЬИ КАНСТАНЦІНАВІЧ ОРДЖАНІКІДЗЕ

НА ЗДЫМКУ: рабочыя фабрыкі «Настрычнік» (Менск) служакцы па радыя малюбы мiтынг з Краснай плошчы ў Маскве.

Фото Я. Салавейчыка.

РАЗАМ З УСЕЙ КРАІНАЙ

Патрэсена смерцю выдатнага дзеяча камуністычнай партыі, жалезнага нарком дзякай прамісловасці тав. Серго Орджанікідзе, рабочыя швейнай фабрыкі «Настрычнік» сабраліся, каб разам з усёй краінай аддаць апошні свой кошт, апошняе развітанне дарогаму Серго. У зале пераўраўнаванага дарогаму Серго. У зале пераўраўнаванага дарогаму Серго. У зале пераўраўнаванага дарогаму Серго.

Кожнае слова, сказанае на жалобным мiтынгу ў сталіне, выражае пачуцці безаваротнай страты, якія з асаблівай сілай авалодалі кожным пры думцы аб тым, што народ нашай краіны праводзіць у апошні шлях любімага ўдзі Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанікідзе.

Разам з усёй краінай, разам з рэдакцыяй камуністычнай партыі рабочыя фабрыкі «Настрычнік» перажываюць гэты жалобны мiтынг у Краснай плошчы Масквы, адна з другіх пачынаюць выступаць рабочыя фабрыкі.

Сёння ўсё наша краіна развіталася з вялікім чалавекам нашай эпохі — багатым сардэчнасцю і дурным таварышам Сталіна — Серго Орджанікідзе, — гаворыць у сваім выступленні сакратар партыйнага камітэта тав. Канопі.

Мы далучаемся да голасу правады-

роў і лепшых прадстаўнікоў нашага народу і на гэты жалобны мiтынг аддаем сардэчныя ўзрары камуністычнай партыі, якім вучыў нас тав. Серго. Мы падспыраем сваю непрымырэннасць да вясельных пораткаў і шчыра паспеем агуртуем вакол слаўнай партыі і ле кіраўніка таварыша Сталіна, які вядзе краіну ад перамогі да перамогі, — таварыш халей у сваім выступленні тав. Канопі.

Слабам пацстаўляюць да горла пры думцы, што мы больш не ўбачым дарогага нам Грыгорыя Канстанцінавіча Орджанікідзе. Але большыкі не плачуть. На паспее нас гора мы аддаем разгортваннем стыханаўскага руху, яшчэ больш умонавай работай для перамогі камунізма, — гаворыць стыханавец Лісена.

Выступілі малыя рабочыя, лемезмохот т. Ліскэ завіў:

Мы, малыя рабочыя, павіны ведаць гэта выдатнейшае жыццё тав. Орджанікідзе, каб на яго прыкладзе вучыцца перамагаць. І на смерць жалезнага нарком пнявай прамісловасці мы аддаем лепшай вучобай і разгортваннем стыханаўскага руху.

Жалобнае слова. Але вясельны чырвоны-скай фабрыкі «Настрычнік», які і ўвесь народ нашага Саюза, адкажа на гэты стратны і асабліва вучыцца перамагаць. І на смерць жалезнага нарком пнявай прамісловасці мы аддаем лепшай вучобай і разгортваннем стыханаўскага руху.

Жалобнае слова. Але вясельны чырвоны-скай фабрыкі «Настрычнік», які і ўвесь народ нашага Саюза, адкажа на гэты стратны і асабліва вучыцца перамагаць. І на смерць жалезнага нарком пнявай прамісловасці мы аддаем лепшай вучобай і разгортваннем стыханаўскага руху.

Пачаў вышчучэнне біяграфіі тав. Орджанікідзе за ўсіх школах і гуртках партпартасветы.

ЧЫКУН.

НАРОД ЧУЛЛІВА ЛЮБІЎ ЯГО

Вельмі злёгка ў гэты дні наглядна пераканацца, як горава быў любім тав. рана ад нас атрышчы Серго Орджанікідзе. Варта толькі поўгадзім пастаць у Калоннай залі Дома саюзаў, дзе, утупаючы ў мору кветак, ляжыць на выскіім пастамеце і зарав ішчэ чароўны, наветкі заступшчы Грыгорый Канстанцінавіч. — І мы ўбачым, як чулліва любіў гэтага чалавека народ.

У жытым патоку людзей, які безупынна ўліваецца ў залу, напоўненую сумна-вельчымі гукамі пахавальных маршаў, мы ўбачыме плачучыя мужчыны, наўзрымаючыя жанчыны, якія прычэпаюць глыбокія пакуты на суровыя твары чырвонаармейцаў, якія ў апошні раз углядаюцца ў такі дарагі і знаёмы твар. І гэта наглядна. Яго вельмі было не любіць. Гэта быў чалавек бязмежнай, неваказнай чароўнасці. Непачасіны большыкі, стойкі і непрымырны ў барацьбе з ворагамі свайго радзімы, з ворагамі працоўнага народу, Серго быў чулліва пачуточны да людзей, якіх ён любіў і вясельна цаніў.

Ён любіў жыццё. Ён умеў адчуваць асаду ад прыгожасці прыроды, ён любіў мастацтва, любіў песню і сам часта напываў дома свае рожныя грунаіскія мелодыі.

Грыгорый Канстанцінавіч быў вельмі чутлы да людзей і з радасцю гатуў быў заўсёды дапамагчы чалавеку, які меў пэўную ў яго дапамогу і заслужыў яе. Да нашай трагедыі навуцы ён адносіўся з вялікай цікавасцю і павагай, а саветскую медыцыну і ле прадстаўнікоў цаніў вельмі вясельна. Калі ў 1929 годзе было вырашана пачаць аб аператыі ўдалення левай туберкулёзнай почки, і Грыгорый Канстанцінавічу прапанавала было падвергнуцца

аператыі ў каго-небудзь з выдатных хірургаў заграіцы, ён наадраз адмовіўся ад пазедкі і жатэгарытна настаў на тым, каб аператыя была зроблена ў Маскве ў крэмлёрскай бальніцы. Пры гэтым ён сам сабе памешў хірургаў — набожчыкаў профасароў С. П. Федарава і В. Н. Розанова.

Да нас, урачоў, Грыгорый Канстанцінавіч адносіўся з вялікім заўважэннем, з вялікай увагай, а мы яму плацілі вялікай любовію. Мы рабілі ўсё, каб прадоўжыць яго выдатнае жыццё. Але наўзольныя склератычныя прадас, які наступова паражыў сардцы яго сэрца і выліўся за апошнія два гады ў прыступы грудной жабы, бязгласна разбіў усё нашы намаганні. Апошні і ракавы выпадак 18 лютага, глыбока патрэшы нас, як і ўсю краіну, не быў для нас печальна, і мы не таілі магчымасці тагога канца ад блізкіх прыяцеляў і таварышоў Серго. Смерць падсператала яго і не раз ужо была блізка да перамогі над ім. Ён амаль паіраў у Тбілісі ў 1934 г., калі ў часе цяжкага прыпадку быў 8 мінут без пульса. Ён быў блізка да смерці ў лістападзе 1936 года, калі пераваж наліж прыпадкаў у сваім работным кабінете. На гэты раз — 18 лютага выратаваў Серго не ўдалося. Прыпадак напіў яго ў пачатку, па сні, і дапамога не магла паспеець.

Мы, урачы, ведалі, што такі вапец пры становішчы яго сэрца магчымы, і ўсё ж мы глыбока патрэсны. Мы шчыра любілі дарогага, чароўнага Серго і горава алпаваем заўчасную яго смерць.

Л. ЛЕВІН,
доктар медыцынскіх навуц.
(БЕЛТА).

ЁН ЗАРАЖАЎ БАЙЦОЎ АДВАГАЙ

Сёння ў жалобным дзень, калі ўсё краіна смуткуе па любімым камандарму дзякай прамісловасці, вернаму саратніку таварыша Сталіна—Серго Орджанікідзе, мiмаволі ўспамінаецца яго гераічныя барацьба за вызваленне Беларусі ад белаліцкаў. Гэта было ў 1919 годзе. На мабілізаванні ЦК Лівыі і Беларусі ў быў апраўлен на Заходні фронт. Калі я прыбыў у штаб XVI арміі, мяне выклікаў за сабе тав. Орджанікідзе, які прапываў у той час членам Рэвалюцыйнага арміі. Ён расказаў маю аўтабіяграфію і прапанавану заняць пасаду каманданта штаба арміі замест апытага пракагана афіцэра Клімава. Я казваў сумненні, ці змогу справіцца з гэтай работай, не маючы вопыту ў вайсковай работэ. Але тав. Орджанікідзе адказаў: «Рэвалюцыянер павінен умець усё рабіць на карысць працоўных».

Пасля гэтага я не раз сустракаўся з тав. Орджанікідзе. Заўсёды мяне заўважыла яго выдатная прапаводнасць, вытрымка і настойлівасць. Ад камандарму лівійскіх арміяў патрабавалі, каб кожную рэчунку нны давалі заякленыя лавасены ад разамішчаны асобных розу войск. Тав. Орджанікідзе асабіста выхадзіў на фронт пад Варысаў. Рагачоў і Полацк для арганізацыі абароны, умяшчэння фронты. Пачыўшы прыязджаючы на месца, ён не толькі быў у штабах, але заўсёды, як правіла, сам халіў на пазіцыі. Там, тэ

ён з'яўляўся, ён асабістым прыкладам заражаў байцоў адвагай і гераізмам.

Тав. Орджанікідзе працягнуў выключныя клопаты аб людзях. У 1919 годзе было атрымана распаражэнне перакінуць 57 дывізію на какаўскай фронт. Тав. Орджанікідзе выклікаў начальніка снабжэння арміі і мяне і даў заданне — забяспечыць байцоў лівійскім добрым абмундзіраваннем і харчаваннем на дарогу.

Кідаўся ў рочы яго скромнасць. Ён карыстаўся толькі чырвонаармейскім паёкам.

Тав. Орджанікідзе аддаваў выключную увагу падработце ў арміі і патрабаву ад падработчыкаў пільнасці, выяўлення варожых элементаў сярод каманднага саставу.

Пры штабе арміі была каманда чырвонаармейцаў. На мяне была ўскладзена падработка сярод іх. Тав. Орджанікідзе выклікаў мяне і ларучыў арганізаваць у былым манастыры (гэта было ў Смаленску) клуб для правядзення палітмасавай работы сярод чырвонаармейцаў. На тэрмін гэтага клуба ён асабіста прыбыў і выступіў з тарачай прамовай.

Пажэ верны, што не стала гэтага выдатнага большыкі і таварыша.

А. М. СЕРПЕНЬ,
Інспектар аховы працы ЦК саюза зэморгану, былы камандант штаба.

У СОВЕЦКІХ КАЛОНІЯХ ЗА РУБЯЖОМ

З пачуццём бязмежнага смутку дзедка-ліс рабочыіх і савецкіх калоній за граніцай аб заўчаснай смерці тав. Г. К. Орджанікідзе.

У тэлеграме, адрадававай ў Софларом СССР — тав. Молатаву, савецкія калоніі ў Лондае піша:

«Разам з усёй нашай вялікай краінай смуткуем на новату заўчаснай смерці лепшага і лепшых змагаюў за вялікую справу Леніна—Сталіна, за вялікую справу сацыялізма, нашага дзедка-ліска нарком тав. Серго. Савецкія калоніі ў Лондае не сваім участкам работі будзе ішчэ мацней змагацца за дзедка-ліска поспеху справы, за якую змагаўся і памер наш любімы Серго».

Савецкія калоніі ў Чыкагогу тэлеграфуе: «Жалобны мiтынг савецкіх калоній глыбока смуткуе аб смерці асады в халішч саратніку таварыша Сталіна — тав

Серго. Разам з усім народам нашай вялікай радзімы схіляем нашы галавы над труной любімага кіраўніка і абавязваемся з ішчэ большай энергіяй прапываць так, як вучыў нас Серго».

У тэлеграме ад савецкай калоніі ў Анкары гаворыцца:

«Развітаваемся з родным і любімым Серго, аддаўшым усё сваё жыццё справе камунізма і нашаму гераічнаму народу, мы разам з усім працоўнымі СССР ішчэ пільней змагаем свае ралы вакол непераможнай бальшэвіцкай партыі і ле вялікага правадыра таварыша Сталіна».

Тэлеграма з выражэннем глыбокага смутку на парату смерці тав. Орджанікідзе атрыманай таксама ад схода савецкага калоніі ў Софіі за політсам паўпрада Расійскага і ў Сталгольма за політсамі тт. Каданай і Непомняшчага. (БЕЛТА)

ЗАГРАНІЧНЫЯ ВОДГУКІ НА СМЕРЦЬ ТАВ. ОРДЖАНІКІДЗЕ

ФРАНЦЫЯ

ПАРЫЖ, 20 лютага. (БЕЛТА). Вясельнае гасет друкуе тэлеграмы ТАСС аб смерці тав. Орджанікідзе і аб развітанні дзедка-ліска тысяч працоўных Масквы з цемлем набожчыка. Газеты змяшчаюць таксама некролаг, распаўсюджаны агенствам Гава.

«Юманітэ» друкуе на першай старонцы вялікі партрэт тав. Орджанікідзе, а таксама тэкст авароту выканкома Комітэтарна і вварот ЦК компартыі Францыі па парату смерці тав. Орджанікідзе. У ввароте ЦК КПФ гаворыцца:

«Цэнтральны Камітэт КПФ схіляецца з горьчучу перад труной вялікага байца-большыкі Орджанікідзе, заўчасна адабранага ў вялікай партыі Леніна—Сталіна, у народзе Савецкага Саюза і ў міжнароднага пралетарыята, які ўздымаецца супроць рэакцыі і фашызма, за халоб, за мір і за свабоду».

«Вольшэвіцкая партыя, народам Савецкага Саюза, падпіраеўшым такі дзедка-ліс ўдэр, — гаворыцца ў ввароте, — ЦК камуністычнай партыі Францыі пасылае выражэнне свайго глыбокага спачування і свайі салідарнасці».

ЧЭХАСЛАВАКІЯ

ПРАГА, 20 лютага. (БЕЛТА). Смерць тав. Орджанікідзе вярнула ў Прагу глыбокае ўражанне і выклікала вялікія водгукі на ўсім чэхаславацкім друку. Усе газеты сёння прысвечваюць жыццю і дзейнасці тав. Орджанікідзе вялікія артыкулы, змяшчаюць падрабязную біяграфію і асабіліва пахрэсліваюць яго заслугі ў справе

ІСПАНІЯ

МАДРЫД, 20 лютага. (БЕЛТА). Орджанікідзе прысвечвае паміж заўчасна памёрлага правады артыкулу, у якім гаворыцца: «Тэлеграф прынес наўзольнуша нас болем вестку. Пажэр у Маскве таварыш Орджанікідзе, народны камісар пняжай прамісловасці і член Цэнтральнага ЦК слаўнай ВРП(б). Яго забіў параліч сэрца — вынік хвароб, перанесеных у турмах і селіках царскага рэжыму. Вялікі савецкі народ ахвачаў смуткам і прычыны гэтай велізарнай страты. Орджанікідзе быў адным з любімых правадыроў Савецкага Саюза. Разам з ішчэкі таварышамі са староў годамі бальшэвіцкай ён уваходзіў у тую групу выключных дзедка-ліс, які аб'яднаўшыся вакол таварыша Сталіна, ахалелі павесці Савецкі Саюз на шляху перамог сацыялізма. Смерць Орджанікідзе глыбока закрале нашу партыю і ўвесь іспанскі народ».

«Гераічны іспанскі народ, — піша ў заклочыне «Мундо обреро», — з'яўляецца непарулімым сувязям з вялікім савецкім народам, перажывае смерць Орджанікідзе як сваю ўласную страту і ішчэ выражэнні свайі дружбы бальшэвіцкай партыі, любімаму Сталіну і ўсёму савецкаму народу».

Каментарыі „Правды“ да тэлеграмы аб збіенні польскімі паліцэйскімі савецкага марака ў Гдыні

У «Звяздзе» ад 21 лютага змешчана тэлеграма аб тым, што ў польскім парту Гдыня меў месца беспрыкладны фант здзе-

каў польскіх паліцэйскіх над савецкім мараном, які быў збіт паліцэйскім. Даем каментарыі «Правды» да гэтай тэлеграмы.

Сурова і хмурая польская сапраўднасць. Пажэ жыццё польскім працоўным пад гнётам фашысцкага рэжыму. У польскіх сляня няма хлеба, у рабочых няма работы. І нічога гэтага не могуць даць і не дадуць кіраўнікі фашысцкай Польшчы. Устаць сита насельніцтва Польшчы толькі тэрарам, паліцэйскім самарыствам, гнётам і бяспраўем. На арне «ўзміратворення» неадавольненых слаборных не толькі сляны з ахранкі, але і ахалыны кіраўнікі польскай дзяржавы. Хто абудзе, падрызда, выхалюціцца польскага прам'ера генерала Славой-Складкоўскага, які зусім пазнаў адрыў «высекагуманна мета» падзўрэння вулічных зманштрапій без прымянення агнястрельнай аброі, а з дапамогай адных сабель і пняжкі дубін.

Некаторыя знітакі справы свяржэння, што сігнэраўскія штурмавікі дзейнічаюць з большым тэмпераментам. Наконт тэмперамента — справа сярэчная. Але па чэстых лютых аздакх і навостранных зверстваў польскіх ахранікі не ўступіць жыццём з Гестапа. Гэта яны даказалі сваім паводзінам і ішчэ дзе, аб якім паведамляецца ў публікуемай вышэй тэлеграме. Выкладзі — сапраўды баспрыкладны, паглы, пераходзячы ўсякі чэсты. Кіраўнікам польскай дзяржавы трэба было-б памітаць, што савецкія караблі заходзяць у другаступенны порт Гдыню не дзеля прымянцы, а па гандэльскіх справах, у якіх Польшча зацікаўлена больш, чым СССР. Польскаму ўраду гэта надзвычай добра вядома.

Але сапраўднай красой фашысцкай Польшчы з'яўляецца не распытае галаўня паліцыя. Гэта яна дагэтыма арыштаваных, утаняючы іголки пад ногі, гэта яна збівае зьявлёных машак з мокрым паском, гэта яна тушыць папіросы аб гэзавія яблкі, галтуе арыштаваных работнік і збівае нажарных жанчыны да поўсмерці.

Замах на італьянскага віцэ-караля ў Абісініі

РЫМ (сталіна Італія), 20 лютага. (БЕЛТА). Апублікавана паведамленне аб замаху на італьянскага віцэ-караля ў Абісініі Грацыяні Учора ў часе ўрачыстай парамоніі, з прычыны нараджэння сына ў італьянскага вясельнага прыноса, з нагоду выралася група невадомых асоб і кінула некалькі бомб. Грацыяні лёгка ра-

вен. Быўшы з ім камандуючы італьянскімі ваенна-паветранымі сіламі ва ўсходнай Афрыцы генерал Ліета пняжкі ранен. Апрача таго, ранен ішчэ рал асоб, у тым ліку дзедка-ліс абісініцкай царквы.

ЖАЛОБНЫ МІТЫНГ У ГОР. МОЗЫРЫ

МОЗЫР, 21 лютага. (Мір. «Звязда»). На пляцу Волі ў 3 гадзіны дня сабралася каля 5 тысяч працоўных горава, каб разам з працоўнымі ўсёга Саюза развітацца з любімым нарком дзякай прамісловасці, кіраўніком партыі Грыгорыя Канстанцінавічам Орджанікідзе. З вялікім смуткам у сэрцах саўхалі працоўныя рабочыя кіраўнікоў урада тт. Молатава, Варашчылава,

а таксама выступленні прадстаўнікоў маскоўскіх і ленынградскіх заводаў, якіх кіраваў тав. Орджанікідзе. Жалобны мiтынг працоўных горава закончыўся ўшанаваннем памяці любімага нарком па гучі жалобнага марша. Удзельнікі мiтынга паслалі тэлеграму любімому правадыру партыі і працоўным таварышам Сталіну.

ФРАЛОУ.

ГЕРОЙ, ЧАЛАВЕК, БОЛЬШЭВІК

На мiтынг студэнтаў, навуковых, адміністрацыйных і тэхнічных работнікаў БДУ, прысвечаным ўшанаванню памяці таварыша Орджанікідзе, са змястоўнай інфармацыяй аб жыцці і дзейнасці Серго Орджанікідзе выступіў прафасар Сергій Вяземіравіч Пасе. У гадзінай прамоў, якая была выслушана з найвялікай увагай, тав. Пасе расказаў многа найцікавейшых аніздаў з жыцця і барацьбы Серго Орджанікідзе.

Такі Серго, як герай грамадзянскай вайны. Мне вядомы такі выпадак, — прадаўжае т. Пасе. — На Каўказах нашай арміі прышлося часова адступіць пад напорам на многа пераважаючых сіл інтэрвентыў. Таварыш Орджанікідзе, тады камандуючы арміяй, на працягу ўсяго шляху ва рудкак неўлігазавое дзіла аднаго забітага ў баю падработніка, сам арганізаваў харчаванне гэтага дзіла, не паслабляючы камандавання ўсёй арміяй. Гэтыя пачуцці бальшэвіцкай чалавечнасці асталіся ў таварыша Орджанікідзе на ўсё жыццё. Гэта ніколі не ператрачвала яго быць непрымырны ў барацьбе з ворагамі народаў, якой ён аддаў усё сваё свядомое жыццё.

Як бы ні былі пняжкі ўчасткі работы, на якія пасылаў партыя таварыша Орджанікідзе, ён усюды выходзіў черажом пам. Гэта ён пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна, непасрэдна вёў барацьбу за ператварэнне нашай краіны ў перадавую індустрыяльную краіну свету, за стварэнне пняжкі індустрыі — гэтай базы ншчэ татуры пралетарыята.

У прыятай рэвалюцыі студэнты і навуковыя работнікі БДУ заўважылі: «Будзем вучыцца і прадаваць так, як прапываў Серго. Яшчэ паспеем агуртуем свае ралы вакол камуністычнай партыі і любімага правадыра народаў гтарарыш Сталіна».

Ф. КАНСТАНЦІНАУ.

Уп. Галоўлітбела № Н—573.

Друкарня газет «Звязда», Менск, Савецкая, 53.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРНОУ.

Ч. Б. С.